

Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö 3.10.2025 / HE 131/2025 vp / Kirjallinen lausunto

Hallituksen esitys laiksi alkoholilain muuttamisesta (HE 131/2025 vp)

Medialiitto kiittää talousvaliokuntaa pyynnöstä asiantuntijakuulemiseen sekä siihen liittyen myös kirjalliseen lausumiseen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta. Medialiitto lausuu esityksen markkinointisääntelystä (50 §) ja esittää siitä seuraavaa:

1. Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on reilun kilpailun edistäminen mediakentällä ja digitaalisessa mainosmarkkinassa huomioiden kansainvälisten alustajättien aseman. Tätä tavoitetta on noudatettu muun muassa uuden rahapelijärjestelmän markkinointisääntelyssä.
2. Alkoholilain muuttamista koskevaan hallituksen esitykseen nyt esitetyt markkinointisäännöt ovat osin ristiriidassa edellä mainittujen tavoitteiden kanssa. Medialiitto katsoo, että esitys lisää epätasapainoa mainosmarkkinoilla kansainvälisten digijättien eduksi ja toimituksellista sisältöä tuottavan kotimaisen median vahingoksi. Väkevien alkoholijuomien markkinointi sallittaisiin verkossa, mutta niitä ei saisi mainostaa lainkaan esimerkiksi televisiossa, radiossa ja painetuissa lehdissä. Mietojen alkoholijuomien osalta markkinoinnissa ylläpidettäisiin jatkossakin nykyisen alkoholilain 50 §:n 1 momentin 1 luetelmakohtaan sisältyvä lineaarisen television ja radion mainoskieltoaika (klo 7–22).
3. Medialiitto ehdottaa, että kilpailutasapainoa tuetaan esityksessä täydentämällä alkoholijuomien markkinointi yhdenvertaisesti sallituksi kansainvälisillä verkkoalustoilla ja kotimaisessa vastuullisessa mediassa.
4. Vuosikymmenen voimassa olleen alkoholijuomien mainontakielto­säännöksen perustelu audiovisuaalisen mainonnan erityisellä vaikuttavuudella lapsiin ja nuoriin, useimpiin muihin viestintämuotoihin verrattuna (PeVL 54/2006), ei vastaa nykyisessä digitaalisessa toimintaympäristössä todellisuutta. Tutkimusten mukaan nuoret eivät seuraa enää lineaarisia televisio- ja radiokanavia

vaan hankkivat sisältönsä verkkoympäristöstä ja erityisesti sosiaalisen median alustojen kautta. Aikarajoitukset olisivat vain omiaan siirtämään mainokset kotimaisesta televisio- ja radiotoiminnasta kansainvälisille verkkoalustoille, joissa alkoholimainoksia voisi näyttää mihin vuorokaudenaikaan tahansa, myös suomalaisille kuluttajille. Mietojen alkoholijuomien aikarajoitukset ovat käytännössä johtaneet siihen, että esimerkiksi radiossa ei ole lainkaan alkoholimainontaa, koska radion kuuntelu on klo 22-7 välillä marginaalista. Koska televisio- ja radiotoimintaan suunnattu aikarajoitus ei ole välttämätön sille asetun tavoitteen, lasten ja nuorten suojelun, saavuttamiseksi, tulee alkoholilain 50 §:ssä esitetyt televisio- ja radiomainonnan aikarajoitukset ja kiellot poistaa.

5. Aikana, jolloin tiedon huoltovarmuus on tärkeämpää kuin ehkä koskaan aiemmin, lainsäätäjän tulisi tehdä kaikkensa kotimaisen vastuullisen median toimintaedellytysten turvaamiseksi. Medialiitto esittää, että kotimaiselle kaupalliselle medialle annetaan tasapuoliset mahdollisuudet kilpailla mainosmarkkinoilla kansainvälisten alustajättien kanssa, poistamalla kotimaiseen vastuulliseen mediaan perusteettomasti kohdistuvat alkoholimainonnan rajoitukset ja vähintäänkin televisio- ja radiotoiminnan aikarajoitukset. Näin on tehty uuden rahapelijärjestelmän uudistuksessa ja sillä voidaan edistää tasapuolisempaa kilpailua, sekä vahvistaa vastuullisen kotimaisen median toimintaedellytyksiä ja moniäänisyyttä heikentämättä lain tavoitteita nuorten suojelusta.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg
toimitusjohtaja

Riikka Tähtivuori
johtaja

Medialiitto on media-alan ja graafisen teollisuuden yritysten edunvalvontajärjestö. Jäsenjärjestömme ovat Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, RadioMedia, Suomen Kustannusyhdystys ja Uutismedian liitto. Yhdessä edustamme noin 600:aa yritystä uutismedian, aikakausmedian, kirjojen ja oppimateriaalin kustantamisen sekä painamisen, radio- ja tv-toiminnan ja jakelun alueilla. Jäsenyritykset työllistävät Suomessa suoraan noin 20 000 henkilöä, ja liiton edustamien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto on noin 3,1 miljardia euroa.